XVII-ik évfolyam. 17-ik szám. Kőszeg, 1897. április 25-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyiltter sora 40 fir. — Hirdetések nagyság szerint

Elnökválasztás.

A „Magyarországi Turista-Egyesület Kőszegi Osztálya“ ma tartja meg évi közgyülését, melyen a rendesen fölvett tárgyakon kivül választ elnököt, alelnököt és ennek folytán egy-két választmányi tagot. Ez a dolog, a választás tudniillik, az utolsó pillanatban merülvén fel, egy kis meglepetés számba megy és azért nem egészen könnyü az elintézése. Fejtörést okozott már az utóbbi időben és gordiusi csomóvá dagadt a mai napra. — Ki legyen az elnök, kit válaszszunk alelnöknek? — kérdezik egymástól turista-tagjaink s nem talál a kérdésre egyik is kielégitő választ. Szépen vannak az osztálynak tagjai, közülök nagy számmal előkelő egyének, de elnöknek való kevés. Már tudniillik, ha úgy fogjuk fel a kérdést, hogy az illető megválasztandónak társadalmi állásán kivül bizonyos befolyás, akcióképesség felett kell rendelkeznie.

Az elnök mindenütt lelke az illető egyesületnek, melynek élete a vezetőtől függ, növelése *egy* kéznek a munkája, sikerei pedig a fő érdemeinek tudandók be. Ha a kőszegi turista-osztály bevált s minden tekintetben megfelelt a hozzá kötött reményeknek, az eleddig nagyrészben, sőt bizonyos tekintetben *kizárólag Markovits* József, a visszalépett elnök érdeme gyanánt tekintendő; s hogy ha már most ez az egyesület a jövőben is prosperálni akar, ebben az esetben legalább is olyan egyént kell választani, mint a minő az előbbi vezető volt: tekintélyes, befolyásos embert.

Kőszeg egyik vitális érdeke, hogy a turistaügy fennálljon és a jövőben is folytonosan fejlődjék. Kár volna tehát, ha a személyváltozások egyuttal változást ideznének elő a turista-életben, különösen, ha ez a visszaesés szinezetével birna. Kár volna, ha a ma összeülő osztálygyülés nem tudná az elnökkrizist oly formában megoldani, a mely a turistaügy érdekében a leghelyesebbnek mutatkozik: a közmegegyezéssel való eljárást oly ember megnyerésére, akinek tekintélye és befolyása garanciát nyujt a jövőben kifejtendő sikeres működésre, folytatására annak a munkának, a mely városunk emelésében, különösen külső csinjának és idegen-forgalmának előmozditásában szemmel látható sikereket tudott produkálni.

A bizalom embere pedig, aki Markovits örökét átveendő lesz, viselje gondját a szépen fejlődő turista-ügynek és működjék közre a város fejlődésének, előmozditásában fáradhatatlanul, sok szerencsével.

A gazda reménye.

(*A. E.*) A mezők bársonya kizöldült. A jól művelt földek ősereje szárba hajtja nemsokára a vetést, kifejlik, megérik a kalász, magtárba kerül a szem, várva a vevőt. Vajjon fog-e jönni, és ha igen, milyen árat lesz hajlandó adni? Ez a nagy kérdés, a melyen megfordul jóformán minden.

Tavaly, évek óta először, megkönnyebülten sóhajtott fel a magyar gazda, mert türhető árakat igértek neki. Birálgatás nélkül fogadta el az okot, a melyet neki mondottak, a midőn Kelet-India rossz termését és más államok apadó buza-produkcióját emlegették. Azt hitte, végre is mindegy, miért jobbak az árak, a fődolog, hogy jók legyenek és azok is maradjanak.

Vajjon fognak e maradni? Ez a nagy kérdőjel merült fel sokak és mi előttünk is. Nem kell a betakaritásig várni, sőt addig sem, mig csak hozzávetőleg is meg lehetne határozni, milyen lesz ennek az évnek a termése. Az árak a börzéken már is esnek. Ezt a gazdák nagy része, nem lévén immár eladó készlete, nem igen bánja. De érdemes lesz vele törődni, mert hiszen azzal az elnés szerkezettel, mit határidőüzletnek hivnak, a jövő évi termésnek árát már ma kezdik meghatározni. Az őszi buza, mely még odáig sem jutott, hogy szárba menjen, már forog a börzén, persze csak papiroson, mint papirosbuza, a spekulácziónak annyira kegyelt formájában.

Szegény jó magyarom, a te törekvéseidnek, munkádnak sorsát a spekuláczió eldönti már akkor, mikor még te magad sem tudod, vajjon ad-e az Ur áldást reá. Ha bő a termés leszállanak az árak, mert tulterunelés van, ha silányul üt ki, akkor is bajban vagy, mert az ár emelkedése nem kárpótol semmiképpen sem. Neked igy is, ugy is kijut, valójában szeretném tudni miért?

Ellenségeid sem tagadhatják, hogy az utolsó időkben sokat tanultál. Jobban műveled a földet, jobban megbecsülöd apáid örökét, sorsod azonban nem igen akar javulni, sőt ugy látszik rosszabbra fordul. Azok, a kiket akarva nem akarva vezetőiddé választottál, nem tudnak, vagy nem akarnak a te bajodon igazán segiteni. Valójában kevesen gondolnak komolyan vele. Ha gondolnának, türnek-e szó és cselekvés nélkül, hogy már ma eladják a termésedet, a mely még alig látszik ki a földből, olyan árakon, a mely mellett tönkre fogsz jutni, csak azért, hogy legyen játszani mivel. A márczius-áprilisban fabrikált papirosbuza az őszi határidőig, a mi az ő aratási ideje, jár kézről-kézre. Nyerni próbál vele mindenik, csak egy veszit biztosan, az a gazda, a ki alig tudja, hogy a játék az ő bőrére foly.

Azt mondják, hogy a papirosbuza nem nyomja le az árakat. Azt azonban nem tagadhatják, hogy az őszre kötött eladások már a hét forintot sem érik el s azok, kiknek érdeke, hogy el ne érjék ugy festeni a helyzetet, hogy ez ne is következzék be. Beszélni fognak jó termésről és arról, hogy a buzaliszt mellett más kenyérpótló termékek jönnek divatba. Igy volt ez az elmult évben is. Mikor azonban kiderült, hogy a termés átkozottul rossz sokfelé, akkor az ár emelkedésének már nem az vette hasznát, a kit az illetett volna. Nekünk ugy látszik, ez a bünös játék az idén ismétlődni fog.

Gazdák vigyázzatok, a ti jövőtökről van szó. Ez első sorban reátok tartozik.

TÁRCZA.

Közlemények a zenetörténetből.

(Folytatás.)

A modern zene átfoglalja az 1780. évtől kezdődő periodust, azt az időszakot, a melynek kezdetén Mozart geniusa döntő tevékenységét kifejtendő volt.

Ezen periodus ismét két epochára oszlik: a Mozart-epochára és a Beethoven-epochára.

Az előbbi a folyó század fordultáig, a másik körülbelől 1840-ig terjed.

Miután ezen zenei korszakok amúgy is ismeretesek, csak röviden dióhéjba szoritva emlékezünk meg róluk.

Mindkét z nehérosz saját nemében a műveszet egy uj világát képviseli.

Ezen korszakokat követi a tulajdonképeni „modern epocha“, a melynek képviselői Wagner Richárd a dramatikai téren és Liszt Ferencz a hangverseny-zene és az egyház-stylus terén.

Közben fekszik az „ujabb opera.“

A zene továbbképzése a modern zene periodusában általános valamennyi zenei irálynemben.

A melódia személyes nyelvezete teljesen tudatosan alapszik a harmonia melységében.

Gazdag hangszer-zene virágzik s a drámai zene uj és nagyszerü alakulatokat nyer a komikus opera terén és mint úgy nevezett „Singspiel.“

Ez utóbbi vezet azután a német dal kiképzéséhez, mig az instrumentál-zene a tánes-zene mellékágában is soha nem tapasztalt hangbőség és jellegzetosseggel kifejlődik, a mi jó részben a czigány-zenének is érdeme.

Végül Bach Sebestyénnek s a régibb olasz mesterek feleiesztésével az egyház-zene is nagy lendületet vett — ugy katholikus mint protestáns oldalról.

Ennek és az oratorium-zene kiegészitéseül maga az oratorium is egész uj alakban tárul szemeink elé.

I. A Mozart-Epocha. (1780—1800.)

Azon zenei epocha, mely a Mozart nevét viseli, általános physiognomiajában a tiszta szépség korszaka.

Magában foglalja egyszersmind Beethoven első működését is.

Mozart Farkas Amadeus született 1756. január 27-én Salzburgban.

Az a korszak volt, a midőn a mesternek egyik barátja amannak albumába azt irhatta: „Szeretet, szeretet a lángelme lelke!“

Mozart legsajátlagosabb tere volt a dalmű (opera.)

Az opera — mint tudjuk — typusát Olaszországban nyerte.

A mit eredetileg tragedia in musica-nak neveztek, azt nemsokára Opera in vagy per musica-nak kereszteltek. Es egy oly mű, oly darab, mely csak a zene kedveért létezik.

Mozart már kora ifjuságában saját szemléletből tanulta megismerni az olasz, német, a franczia és az angol zenét.

Mozart legkiválóbbat mívelt a komikai opera és az ezzel kapcsolatos daljáték („Singspiel“) terén.

Ezekhez tartoznak halhatatlan művei: Figaro, Don Juan és a varázsfuvolya.

Az opera seria vagy a tragikai operához tartozik ellenben az 1781-ben München számára irt „Idomeneo.“

Ezt követte 1782-ben a serailbóli szöktetés czimü műve.

Mozart Figarója 1786 ban jött létre.

Alapjául vette a componista ezen művére nézve Beaumarchais franczia komoediáját: „Le mariage de Figaro, ou la folle journée“, mely a franczia nemességnek a revolutio előtti zabolátlanságát festi a lehető legszemléltetőbb módon.

A „Singspiel“ ugyanaz a mi a franczia Vaudeville, daljáték.

A varázsfuvolyát Mozart 1791, halála évében componálta egy bécsi külvárosi szinház számára.

Beethoven Mozartnak ezen művét legnagyobb és legsikerültebbnek tartotta, a itéletét azzal indokolta, hogy a zenének majdnem valamennyi neme, a daltól a choráliig és fugáig talált benne alkalmazást.

Az egész mű egy kikerekitett egész.

Az instrumentál-zenének egész belső gazdagsága van e művében kiszórva oly mérvben, hogy szemben ezen művel a zene dramatikai téren való minden eddigi működés aránylag szegény vagy legalább egyoldalulug korlátoltnak tünik fel.

A modern emberiség szelleme, vagy sokkal inkább a lelke, egyuttal Mozart számos hangszeres műveinek tartalma, melynek élén áll a varázsfuvolya halhatatlan nyitánya.

Wagner Richárd találóan jegyzi meg Mozartról, hogy „hangszereinek az emberi hang óhajteljes lélegzetét belehelte, a mely emberi hanghoz vonzódott különös szeretettel az ő geniusa. A gazdag harmonia kiapadhatatlan folyamát vezette be a melodia szivebe.“

„Igy emelte az instrumentalis elemnek az énekkifejezés-alkalmasságát azon magaslatra, hogy az a véghetlen szivóhajnak mélységét magában foglalhatta és felvehette.“

A zongorára és vonóshangszerek számára irt G-moll négyeséről, és a zongora s fuvóhangszerek számára irt

Műkedvelő-est.

— Április hó 19-én. —

A míg odakünn a fényes hold küzködve iparkodott előbujni az égboltozat foszlányos felhő-kárpitja mögül, odabenn a bálház termében megvillant *Dohnal* Péter karnagyi pálczája s felzendült a dalosok ajkain erőteljesen, majd szeliden a „Dalszabadság" érzésteli melódiája, mely a változatos műsornak megnyitóját képezte.

A *Kőszegi Műkedvelő Kör* tartotta első egyesületi estjét. A nagy számban összegyűlt intelligens közönség figyelmes érdeklődéssel kisérte a műsor lefolyását s zajos tapsokkal, élénk tetszés-nyilvánításokkal jutalmazta a műkedvelők előadását, mely bár nem volt s nem is lehetett művészi nivón álló, mégis közvetlensége, valamint a diszkrét fellépés és vonzó buzgalom az egyszerű darabokat is élvezhetővé tették s szórakoztató, mulattató hatást keltettek.

Élénk tetszéssel találkozott *Koczor* Józsa és *Ibhl* Elza urhölgyek négykezes zongorajátéka, Mendelsohn egyik „Nászindulo"-ja és a 6. pont, Thomas „Raymond" czimü operajának a „Nyitány"-nya. A közönség nem fukarkodott elismerésével s tapsaival kinivta a bájos műkedvelőket. Erőteljes és amellett kellemes bariton hangot mutatott be *Wrehovszky* Károly, elénekelve Abt-nak „Erinnerung"-ját. A „Volapük" monológot ügyes előadással mondta el *Pados* Béla. Érdekkel és élvezettel hallgattuk *Waisbecker* Ede bariton-soloját, karének- és zongorakiséret mellett, „Wo der Weg zum Liebsten geht", Henriqueztől. Ez a tiszta csengésü, kellemes hang szépen vált ki az „Éji dal"-ból is a műsor utolsó pontjában, midőn befejezésül a daloskör énekelt. Nem hagyhatjuk elismerés nélkül *Kováts* Ferencz produkcióját, ki „A Neker partján" czimü dalt fujta el Euphonion-on, több jóakarattal, mint szerencsével. A rézhangszer különben eleg élvezhetően hangzott a teremben, s a darabban előfordult futamok Kováts Ferencz ügyességéről tesznek bizonyságot.

A kilencz pontból álló műsor 2 órát vett igénybe s 10 óra volt, midőn az „Éji dal" elhangzott. A fiatalság szután táncozot röktönzött. Mire a gyorsan összeverődött czigányok rázenditettek egy polkára, addigra a székeket már kihordták a nézőtérről s készen volt a tánczterem.

A közönségnek egy jó része eltávozott ugyan, de maradtak sokan azok közül, kik a táncozt mindenek fölé helyezik s mulattak vigan, kedélyesen éjfel után 2 óráig.

HIREK.

— **Személyi hirek.** *Siebert* József vezérőrnagy folyó hó 23-án városunkba érkezett s itt szemlét tartott a 83. gyalogezred 2. zászlóalja fölött. — *Habrovszki* József ezredes, a 18. honvéd gyalogezred parancsnoka a honvéd zászloalj megvizsgálására folyó hó 22-en Kőszegre jött. Tegnap folytatta utját: Körmend felé.

— **Filloksźera-biztos Kőszegen.** A földmivelésügyi miniszter a kőszegi szőlőhegyen elültetett filloksźera-gyanus szőlővesszők megvizsgalására — mint értesülünk — filloksźera-biztost küldött ki. A vizsgálatot a napokban tartják meg.

— **Buzaszentelés.** A plébánia-templomból ma reggel 7 órakor körmenet indul a sopron-úti szántóföldekre buzaszenteléshez. Kedvezőtlen időben a templomban ünneplik sz. Márk napját és végzik a buzaszentelést.

— **Sz. György napi szőlőhajtás.** A századok óta divó szokashoz hiven a hegymesterek az idén is beadták a városhoz a sz. György-napi szőlőhajtásnak több példányát. Legszebb a *királyok*-ban való hajtás, körülbelül 12—13 cmeternyi. *Herczegh* Ödön polgári iskolai rajztanitó ecsettel fogja a szőlőjöves könyveben megörökiteni.

— **Előléptetés.** *Keserü* József honvéd-hadnagy a Kőszegen állomásozó honvédzászlóaljnál, főhadnagygyá lőn előléptetve.

— **A hetfoi hangverseny.** *Grünfeld* Alfréd zongora-művésznek hetfőn megtartandó hangversenyén — mint lapunkat értesitik — fellép *Zichy* Herman grófné, *Baviera* Minna operaénekesnő is, ki jelenleg Kőszegen időzik családja köreben. A művésznő a következő dalokat énekli: 1. Kirchner: *Sie sagen es wäre die Liebe;* 2. Mayer-Helmund: *Zauberlied*; 3. Genee: *Wo die Zitronen blühen*, keringő; 4. Mascagni: *Entsagung*. Sőt programmon kivül, mint halljuk, néhány magyar népdalt. *Zichy-Baviera* Minna fellépésével a hetfői hangverseny sokat nyer jelentőségében. A művésznő legközelebb ik. *Kopácsy* Juliskával Szt.-Petervárra utazik rövid ideig tartó vendégszereplésre, *Jauner* bécsi szinházi direktor vezetése mellett s onnan M. m. Frankfurtba. Az érdekesnek igérkező művész-estre szóló-jegyek még kaphatók Kőszegi József könyvkereskedésében, hol a kirakatban a művésznő arczképei is ki vannak függesztve.

— **Házasság.** *Lenner* Anna kisasszony a jövő szerdán Kis-Teleken örök hűséget esküszik *Vedres* János szegvári birtokosnak. — *Horváth* Béla f. é. május hó 10-én tartja egybekelését *Orent* Irma kisasszonynyal.

— **Kötöiskolai bajok.** Olvasoink talán még emlékeznek ama falragaszokra, a melyeken bizonyos gyárosok felhivást közöltek a kötő-iskolába való belépésre. Furcsának tünt fel nekünk mindjárt az a hivogatás a szines czédulákon, mikor az intézménynek magának kellene az embereket vonzani, hogy ne legyen bennük hiány. Hanem a dolog érthetőbb lesz, ha egy kicsit belepillantunk annak a kötő-iskolának a helyiségeibe s halljuk panaszait a leányoknak, akik ott foglalkoznak. Nos, ez a kötő iskola egy semmit nem mondó valami, ahol annyit lehet profitirozni, hogy nem sokat. Keresetök a leányoknak, ahelyett hogy felszaporodnek, mindig kevesbedik s onnan van aztán, hogy a számuk is egyre fogy, mert inkább fát szednek az erdőben, mint kötnek. Igy aztán elhiszszük, hogy sem az intézmény maga, sem a szines plakátumok nem vonzanak munkaerőt.

— **Cserebogarak.** A cserebogarak oly nagy mértékben jelentkeznek, hogy gazdáink komolyan féltik az idei igen gazdagnak igérkező gyümölcstermésünket. Idejen volna tehát, ha a fenyegető bajjal szemben a korábbi évekhez hasonló óvóintézkedések foganatositásához látnánk s e tekintethen a hatóság tenné meg a kezdeményező lépéseket.

— **Megyei közgyüles.** Vasvármegye köztörvényhatósági bizottsága f. é. május hó 3-án, hetfőn rendes évnegyedes közgyülését tartja s azon több, felette fontos tárgyat fog elintézni. Különös érdeklődéssel néznek a beszüntetendő határszéli vámok ügye s egy-két választás elé.

— **Bucsú a szomszédban.** Borsmonostor községében ma a templom védő szentjének, Sz.-György ünnepet tartják. A bucsúra, ha kedvező lesz az idő, számosan látogatnak el városunkból is.

— **Vandalizmus.** Az Ó-házon, a milleniumi emlék környékén durva kezek hallatlan rombolást vegeznek. A régi falak itt-ott lebontváks hulladékukkal el van torlaszolva a kis párkányzat, a mely a kúpot övezi. Még a kúpra felvezető kőlépcsőzetet is kiszedik és hányják szerte, mintha az egész csak egy pár lelketlen suhancz játéktárgyául készült volna és nem közöns günk kényelmére. És e rombolás mivének nincsen gazdája, nem tudjuk, ki vetemedik a közvagyon oktalan rongálására, hogy elvehetné megérdemelt jutalmát.

— **Hirdetmény.** A váth-kőszegi törvényhatósági út törzskönyvének hitelesitése f. é. május 18-án d. e. 9 órakor történik Kőszeg város tanácstermében. Miről az érdekelt szomszédbirtokosokat azzal értesitem, hogy a térképek és egyéb iratok a városi irodában közszemlére kivannak téve s netáni észrevételeiket a fenti napon a küldöttség előtt adjak elő, esetleg nyilatkozataikat irásban fenti határnapig mutassák be.

Kőszeg, 1897. évi april hó 21-én.

Tipka Ferencz,
polgármester.

— **Hirdetmény.** A szőlőlevelek és vesszőknek 2% rézgálicz és szoda oldattal történendő megpermetezésének ideje közeledvén, a megyei szabályrendelet értelmében felhivom az összes szőlőbirtokosokat, miszerint az 1-ső permetezést f. é. május végéig, a 2-ikat egy hónappal később és a 3-ik permetezést a 2-ik és a szüret közti idő közepén végezzék és ez által a mult évben annyira károsnak bizonyult peronospora betegség elfojtását saját érdekükben keresztül vigyék. Permetezőgépek kölcsön vehetők napi 20 krért Hettlinger Antal és Dillmann Lajos városi hegymestereknél.

Kőszeg, 1897. évi april hó 24-én.

Tipka Ferencz,
polgármester.

— **Hirdetmény.** Kőszeg sz. kir. város tanácsának határozata alapján közzéteszem, hogy az időközben felosztott zeneegylet tulajdonát képező zongorát 1897. évi april hó 28-án délelőtt 10 órakor a polgáriskola helyiségében nyilvános árverés utján eladom.

Kőszeg, 1897. évi april hó 24-én.

Augusz János,
jegyző.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átirás alá: Az 1167. 1168. 1169. 1170. hsz. 687. és 688 számu házakból eladók Werlo Mihály, Wentzel Katalin, Hermina és Amáliát illető részre Wentzel Károly és neje javára 1600 frt vételárban. — A 713. 714. hsz. 432. számu házból néhai Bubics Edet illetett részre hites társi öröklés jogczimén özv. Bubics Edéné javára.

— **Kerékpáros verseny Szombathely és Sopron között.** Május hó 9-ére a soproni „Hungária" bicicli-club távversenyt rendez Szombathely és Sopron között. Részvehetnek a versenyen mindazon amatőr kerékpáros-ok, kik akármelyik magyarországi clubbnak tagjai, és meg pénzversenyeken nem szerepeltek. Indulási hely: Szombathely, lovassági laktanya, reggel 7 órakor. Nevezések elfogadtatnak május hó 2-ig. A versenyzők május hó 8-án este a „Hungária"-szállóban találkoznak és Földessy Jánosnál jelentkeznek, ki az inditás tisztével van megbizva. Dijak: I: aranyérem, II: nagy ezüstérem, s azoknak, kik 3 órán belül érkeznek: idoerem. Ezen versenyen kivül ugyanazon nap Sopronban a pozsonyi országuton délután 3 órakor a következő versenyek tartatnak: I. Vendégek versenye. Táv. 10 km. Szabályok, mint a távversenynél. Tet 2 korona. Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak bronz érem. II. Kezdő versenye. Táv. 8 km. Nyitva mindazon kerékpárosok részére, kik országuton még nem versenyeztek. Tet 1 korona. Elsőnek ezüst érem, másodiknak

---

quintettjéről azt mondja Mozart maga, hogy ezek a legjobb művei, melyeket valaha irt.

Ezen hang-nyelvezet kellemdús élettelját, Mozart után felvette és tovább fejlesztette azután Beethoven s megalapitotta instrumentális zenéje körében azon fenséges templomot, melyben a szellem a maga tisztaságában és végtelenségében viszi a szót s mely az embert valódi lényéhez és belső boldogságához felemeli.

II. A Beethoven-Epocha. (1800—1830.)

Az instrumentális zenének betetőzője oly értelemben, hogy azt egyenranguvá tette minden idők és népek művészetének legnagyobb termékeivel, — Beethoven volt.

Beethoven művészeti működése ezen rendkivüli kifejlődéséhez s minden eddigit felülmuló szellemi jelentőségéhez azon élénk résztvétele által jutott, a melylyel ő maga a világnak tevékeny élete iránt viseltetett.

Beethoven külső élete a titáni akarat és a „Nem emberne, lenni maga-magáért csak másokért élni" — — elvben való legbensőbb megadás között mozgott.

Beethoven első műve a C-molban irt zongora-triója.

Ugyanily hangnemben van irva az 1799-ben közzétett Sonate pathétique, mely Beethovennak diosőségét, mint első rangu sonáta költőet, egy csapásra megalapitotta; — továbbá a „harmadik zongora-hangverseny" és az „ötödik symphonia", mely utóbbi egy „Faust" költemény pusztán hangokban.

Mindnégy mű erősen accentuált rythmusaiban a hősies physiognomiáját és az öntudatos akarat kifejezését viseli magán.

A népek a század fordultakor azon stadiumba léptek, hogy maguk határozzanak sorsuk fölött.

Költők és tudósok a világot gondolataik révén ujjátepiteni törekedtek.

Ezen az egész művelt világot uraló eszmeken és mozgalmakon nőtt fel és emelkedett Beethoven geniusa lenséges erejéig.

És mégis: A revolutio-sonata költője meghalt a szentek azon boldogito — nyugodt világnézletében, mely előtt letünk legcsekélyebb nyilatkozata is az örökké tartó kinyilatkoztatásának jellegével bir.

Az 1803-ból származó Eroica, Beethoven ezen első nagy symphoniája korszakának hatalmas forradalmi mozgalmain alapul.

A jobb akarásnak tragikus harcza.

A réget megdönti a hatalmas herosi fellépés, de a heros maga ismét a sorsnak esik áldozatul.

A C-moll-symphonia, befejezve 1808-ban, a saját erkölcsi erőnek diadalát ünnepli, melyet az kivivott különféle akadály és balsors fölött.

Ezzel visszaemlékezik a szerencsetlen mester hallási érzékének már 1800 előtt kezdődött gyengülésére és végre is elvesztésére.

A ermészet s ent békéjét zengi a mester a pásztori symphoniában, mely eredetileg a földmivelők vallási hála-hymnusa akart lenne az égi háboru és zivatar szerencsés elmulása fölött.

1812-ben irta Beethoven a „hetedik symphoniát."

Az eszmét e műhöz az osztrákoknak I. Napoleon ellen 1809-ben történt felkelése szolgáltatta.

Ezen symphoniát előadták 1814-ben a bécsi kongresszus alkalmával.

Az úgynevezett nagy-misét Beethoven 1818—22-ig irta, mely mű szonban kevésbé valódi egyházi compositio, mint inkább hatalmas symphonia chorusokkal a mise-szöveg felett.

Hasonló mű, de az emberi élet feletti szöveggel, a „kilenczedik symphonia."

1816—23 között irtatott és Beethoven saját belső létének szellemi resumeje.

A sors és a szükségesség elleni borzalmas küzdelem tükröződik vissza a legnagyobbszerü stylusban annak első tételében.

A puszta élvező vágyiránti odaadást nyer kifejezést a scherzóban.

A változhatlanul egyenletes szükséges és véghetetlenre való megemlékezésről tanuskodik az adagio-ja.

De csak is utolsó tétele Schillernek: „Az örömhöz" czimü lendületes ódája-beli choru-alval oldja meg a belső érzelem nyomasztó meghasonlását.

A szellemnek belső tisztulását, mely a saját akarási igyekvések ura lett, legvilágosabban mutatják az 1824—26. évekig irott „utolsó zenenégyesek."

Beethoven meghalt 1827. márczius 26-án.

Mint sajátlagos törekvéseül egyalkalommal jelezte, hogy művészetével „uj érzéki alkatot adjon a szellemi létben."

Ha már most Beethoven zenei irályát tekintjük, úgy azt találjuk, hogy az főképen fenséges.

Beethoven nyelvezete a személyes szemlélet és érzelem nyelve.

Ennek érthetőn beszélő módján alapszik, úgy mint Mozart melodiáján, a dramatikai recitationak Wagner Richárd általi tovaképzése.

A sonáta formáját Beethoven ép oly kevéssé változtatta meg mint Mozart.

Ellenben minden inkább alakitól megszabaditotta és vele született szellemi lényéhez visszavezette, másrészt pedig hallatlan hatalomra emelte azt.

Az ouverture alakjának kiformálására és a különfeleség jellegével való felruházására Beethoven nagy befolyást vett.

1806-ban irta a Nagy Leonora-ouverture-t; követte ezt a „Coriolan."

A scherzó voltakép Beethoven teremtménye.

A scherzó nevet már Bach Sebestyénnél találjuk. Ez egy zenei víg tétel szabadabb formában; Beethoven azonban scherzóival jellegzetes biztos formát jelez, mely a korlátolt, kurta és szük mértéket magáról leölti.

Ezen scherzóval a sonátaalak külső és belső tökéletességére jutott és az különösen Beethoven hét nagy symphoniáiban mint az emberiség szellemi ujjányeremény arat diadalt.

Rövid és találó Wagner Richárdnak azon mondása, hogy Beethoven műveiben a zene világtörténelmét irta.

(Folytatása következik.)

nagy bronz, harmadiknak kis bronz érem. III. A „Hungaria“ bajnoksági versenye. Táv. 20 km. Nyitva a „Hungaria“ tagjai részére. Tét 10 korona. Elsőnek aranyérem és a „Hungária“ bajnoka 1897-re czim, diszoklevéllel, másodiknak nagy ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem. IV. Haladók versenye. Táv. 10 km. Tét 3 korona. Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak bronz érem. V. Lassu verseny. Táv. 500 méter. Utolsónak tiszteletdij. Nevezési zárlat május 2-án. Nevezési zárlat május 2-án. Nevezések a nevezési dijjal Fuhrmann Gyula urhoz küldendők Sopronba. Vezetők működése meg van engedve.

— **Haramiák mint birák.** Furcsán hangzik, de mégis úgy van: Haramiák foglalnak el birói székeket. Nem is kell messze mennünk, csak a vidék egy közel eső falujába. Egyre-másra Haramiákat választanak ott birákká.

— Ha már választani kell és birónak lenni, hát legyen Haramia az elüljárónk — mondogatták a doroszlóiak — és úgy tettek, ahogy mondogatták: Haramiát választottak. E választással azonban — a doroszlóiak alig merték volna ezt hinni — községükbe hurczolták az összeférhetetlenségi ragályt, levén a megválasztott u, biró egyuttal korcsmáros, aki többre becsülvén korcsmáját, mint a birói pálczát, ez utóbbit letette. Ujra kellett választani s ekkor megint csak Haramia lett a biró, ugyanaz, akit első izben választottak meg. Az eset ugyanaz, t. i. összeférhetetlenségi, tehát a procedura sem lehet más, mint az, hogy Haramia megint lemond és a doroszlóiak harmadszor járulnak az urna elé. Haramia lesz ujra a biró, hanem ezuttal nem a korcsmáros Haramia, hanem egy másik jámbor atyafi, aki ellen még nem jelentettek be összeférhetetlenségi esetet.

— **Meghalt az útszélen.** A lukácsházi ugynevezett szélesföldi düllőnél az országút árkában szerdán délután 5 óra tájban emberi hullára akadtak. A község birája, kit az arra járók a különös leletről értesitettek, a helyszinére sietett s az ott talált irományokból konstatálhatta, hogy a szerencsétlenül járt Bärger Antal, kőhalmi illetőségü 56 éves, ki felkeze s a mellen logó hadi-érem után átelve katona viselt ember volt. A hullát kocsin beszállitották a temető kamrájába, az esetről pedig jelentést menesztettek a kőszegi szolgabirói hivatalhoz, honnan csütörtökön ment ki egy vizsgáló bizottság, szivszélhüdést konstatálván a halál okául.

— **Kivándorlás Rohonczról.** Úgy halljuk, hogy Rohonczról és környékéről sürün vándorolnak ki Amerikába. Alig mulik el nap, hogy egy-egy ember útre ne keljen az ujvilág felé s itt hagyva családot, hazát kint keresse a boldogulást, honnan sok nyomoruság után végre is szegényebben s csalódva tér vissza. A hatóságok tehetnének valamit, már a nép érdekében is, e baj orvoslására.

— **Fürdő Rohonczon.** *Stelzer* Adolf fürdőt épittet Rohonczon s a munkálatokkal már meglehetősen előrehaladott. A csinosan tervezett fürdő mintegy 20 méter hosszú s 8 méter szélességü lesz s előnyös szolgálatot teszen a nyáron nagy számban érkező idegeneknek is.

— **„Kerékpár Sport.“** Olvasóink s különösen kerékpárosaink figyelmét felhivjuk e sportközlönyre. Jóravaló ujság, mely önzetlenül s igaz ügyszeretettel buzgolkodik a kerékpárosok érdekeiért, mely fölébe helyezi magát a klikkek s elfogultság nézeteinek s egyenesen halad kitüzött utján. Élénk, mindig változatos tartalommal jelenik meg s mindenek felett a hazai dolgokra veti a fősulyt s ezeket tárgyalja részletesen. Természetesnek találjuk, hogy egyre jobban terjed s mind nagyobb és nagyobb tábort gyujt maga köré. Ez csak azt bizonyitja, hogy megértik, hogy vele éreznek. Szerkesztője *Bolgár* Tivadar, s ezzel — ugy hisszük — eleget mondtunk. Megjelenik minden hó 10-én és 25-én. Előfizetése egész évre 3 frt, ami valóban csekély ár. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécsett, János-utcza 5. sz. alatt.

— **Marhasó-raktár.** *Jánosa* Gyula helybeli füszerkereskedő-czég marhasó elárusitására szóló engedélyt kapott az államtól.

— **Kirándulás Stockholmba.** Az államvasutak menetjegyirodája, mint értesülünk, a nyáron többrendbeli kirándulást rendez Stockholmba, az ottani kiállitás megtekintésére. A rendkivül érdekesnek igérkező programm legközelebb sajtó alá kerül. Az utazás különvonattal történik Berlinen át, a honnét a társaság az uj Sassnitz-Trelleborg-i (négy órai hajó ut) útirányt veszi igénybe. Sassnitz és Trelleborg között rendkivül elegáns hajók közlekednek.

— **Gazdáink figyelmébe.** A hamburgi kertészeti kiállitás alkalmával junius hó 17-én nyilik meg ugyanott egy rendkivül nagyszabásu állatkiállitás, a melyet a német gazdák országos egyesülete rendez. Ez utóbbi nagyon érdekes lesz és gazdáink ne mulasszák el e kettős alkalmat saját érdekükben is, hogy maguknak a német földbirtokosság haladásáról meggyőződést szerezzenek. Budapestről junius hó 16-án különvonat indul Hamburgba, a melyet az államvasutak menetjegyirodája (Budapest, Hungária szálló) rendez.

— **Tanuló felvétele. Egy jó házból való fiu, helybeli füszerkereskedésben tanulónak felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.**

Különfélék.

— **A német hölgyek érdeme.** Bismarck születése napja alkalmából Németország sok helyén rendeztek ünnepeket. Egyik kis városnak az ünnepi lakomáján egy szónok lendületes pohárköszöntője a következőképpen hangzott:

Uraim! Bismarck herczeg mindig gyönyörü tiszta fehérnemüt viselt és ezt a német hölgyek tevék. Azért éltessük a német hölgyeket! Éljenek!

— **Japáni gyász.** Japánban nagyon szigoruan veszik a gyászolási kötelezettséget, ha valamelyik magasabbrangu állami tisztviselő, vagy pláne a császári ház valamelyik tagja hal meg. Az utczákon elnémul a zaj, egy hang zenét sem hallani és az emberek gyászba öltözve, hallgatagon járnak. Mostanában érdekes eset történt a császár anyja halála alkalmával. A császári palota tőszomszédságában lakik egy állami hivatalnok, a ki nagy szenvedélylyel énekli a régi japáni dalokat. Január 12-én is, ujságolvasás közben javában dudolt egy nótát, a mely csak akkor akadt el a torkán, a mikor a lap mellékletén meglátta gyászkeretben a felséges asszony halálhirét. Azonnal átrohant a császári palota elé, s annak kapuja előtt földre borult, és sirva vallotta be nagy bünét, azt a kis nótát, a mit a gyásznapon dalolt. Két napon át étlen szomjan vezekelt a kapu előtt, amikor aztán eszméletlenül találták az őrök, s a lakására szállitották.

— **A nyul boszuja.** Páris mellett egy falucskában történt a következő mulatságos dolog. Egy gazdag gyáros vadászatra ment és gyanutlanul haladt a mezőkön keresztül, mikor egy csapdában megpillantotta a föntnevezett nyulat. Rövid tünődés után elhatározta, hogy a nyulat hadi zsákmányul magával viszi. A nyul azonban erőteljesen védekezett és ugy rugdalódzott, hogy a gyáros pénztárczájának a bőrszijjával volt kénytelen a szabadságszerető állatot megkötözni. Hirtelen nagyot ugrott a nyul, elszabadult és magával vitte a pénzeszacskót is, amelyben 1000 franknál több volt. Kissé drága nyul!

— **Egy leleplező.** Egy Ausztriai Zsigmond nevü bécsi ur, már huzamosabb idő óta azzal mulatja magát, hogy kideriti honnan és kitől plagizálnak a legismertebb nevü zeneszerzők. Különösen Beethoven müveire vezeti vissza a zeneirodalom remekeit és mostanában egy vékony röpiratot adott ki, amelyben lapokon keresztül sorolja föl azoknak a névjegyzékét, akik Beethovenből plagizáltak vagy akiknek Beethoven egyes zenedarabokat irt. Igy például azt állitja, hogy Mayerbeer „Hugenottak“ czimü operáját, Bellini „Montecchi és Capuletti“ és „Puritánok“ czimü operáit, Vaccai „Romeo és Juliá“-ját, Righini „Megszabaditott Jeruzsálem“-ét és Rossini „Tankred“-jét Beethoven irta, ami a birtokában levő kéziratokkal bizonyithatna, de fájdalom, nincs abban a kellemes helyzetben. A plagizálók névsorával egész lapokat tölt ki. A leleplezések, ha nem is hitelesek, de elég mulatságosak.

— **A tánczrontó kerékpár.** A kerékpár kutatói kiderítették, hogy a sok kerékpározás megfosztja az embert attól a tehetségtől, hogy egy keringőt gráeziával tánczolhasson végig. Azokat az izmokat, amelyek tánczolás közben mozgásba jönnek, a kerékpározás csaknem megbénitja. A szenvedélyes kerékpáros idővel nem tud a tánczoláshoz megkivánt könnyedséggel lábujjhegyre állni és a táncziépéseket, a tánczmesterek annyira hangsulyozta kecsessel végrehajtani.

A selyem el van egve! ezt szokták a hölgyek mondani, ha a 2-ik 3-ik viselet után a hajtásokban elhasadnak vagy mint a vatta szétmálanak; ezen jelenség nem a „véletlen“ által okozott eléges! hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is olcsónak tünjék fel, tudatosan leszen czinn- és phosphorsavval páczolva, melyek a nyersselyem érszálait mintegy szétrágják; „az ilynemü festési eljárást „megterhelésnek“ nevezik! mentül jobban óhajtják a selymet megnehezitení, annál több czinnfürdőn megyen az keresztül, hogy az ezen mérget tökéletesen magába szivja. Az igy festett selyem — a legnemesebb szöves! — a balalesirájat tehát még mielőtt az a szövőszékre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálakból készült ugy nevezett selyem szöveteknek, rövid használat után természetszerüen szakadozniuk kell mint a gyujtó kanócznak aszerint amint azok többe avagy kevesbé terheltettek meg. — A drága öltözék (készitési dijjal együtt) tökéletesen értéktelen. Az en valódi selymeimből szivesen küldök postafordultával portó és vámmentesen mintákat.

Henneberg G. (cs. és k. udvari szállitó) selyemgyárai. Zürichben.

Irodalom és müvészet.

— **Magyarország megujhodása.** Az Athenaeumi részvénytársaság kiadásában megjelenő, a „Magyar Nemzet Története“ czimü tiz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) kilenczedik kötetéből (A nemzeti államalkotás) most jelentek meg a 103., 104. és 105. füzetek, a melyekben Ballagi Géza tovább folytatja az 1815—1848 közötti időszak történetének leirását és eljut a mindinkább erőrekapó és népszerüvé lett szabadelvü irány elfojtására tett intézkedések ismertetéséig. Ez az időszak a legérdekesebb hazánk megujhodásának, a régi hüberi rendszerből egy minden tekintetben modern államma való átalakulásának történetében. Ballagi Géza mindenekelőtt az urbériség megszüntetésére irányzott politikiai és társadalmi törekvéseket ismerteti. Ezek a füzetek is tele vannak erre a korszakra vonatkozó igen szép szövegképekkel. Majdnem minden második lapra esik egy-egy szövegkép. Ezen kivül pompás müellékletek vannak a füzetekhez csatolva. Igy „Gróf Széchenyi István“ arczképe Amerling Frigyes festménye után, melynek eredetije a M. T. Akadémiában látható; — „A nemzeti szinház megnyitó előadásának szinlapja“ sikerült hasonmás; — „Az országgyülési tudósitások 20 száma“ Kossuth Lajos kéziratának fakszimiléje; — „Az országgyülési ifjuság bucsuja Kölcsey Ferencztől“, a Nemzeti Muzeumban őrzött eredeti kézirat hasonmása; — „A nemzeti szinház“ egy 1837-iki rajz után. Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetési ár negyedévre (12 füzet) 3 frt Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Az előfizetők minden szombaton egy-egy füzetet kapnak.

Szerkesztői üzenetek.

— **Anonymus.** Az mindig *porosz királyi* és nem — császári. Grünfeld hangverseny müsorában tévedésből kerülhetett a czimhez a *porosz császári zongora-müvész* kifejezés. Dolgozata nem közölhető.

— **B. T.** *Pécs.* Őszinte köszönet a meleg érdeklődésért s szivélyes üdvözlet a személyes találkozásig. Kivánságát készséggel teljesitettük s a jövőben is, amennyiben szükségét látná, készséggel ismételjük — csak használjon.

Eladó rózsák.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy erős példányu **rózsafákat,** cserépben nevelve legjutányosabb áron, nemkülönben **cserép-virágokat, koszorukat** és **csokrokat** a legizlésesebben elkészitve olcsó áron szállitok, valamint **konyhakerti magok-** és **palántákkal** mindenkor szolgálhatok.

Kerti terveket és **kerti alakitásokat** valamint **szőnyegeket** a legizlésesebben készitek.

Teljes tisztelettel

Hauk Ferencz,
mü- és kereskedelmi kertész
Kőszegen fő piacz, (Rosenstingl-féle házban.)

Schein S.
szőnyegháza
BÉCS, Bauernmarkt 12.

A tavaszi és nyári képes árjegyzék megjelent és kivánatra bárkinek
Ingyen és portómentesen beküldetik.
Ez az árjegyzék sok sikerült képet tartalmaz, u. m.:

Ujdonságok 1897.

Egész öltönyök. Konfectiók. Kalapok. Ernyők. Fehérnemüek stb.
Szőnyegek. Függönyök. Bútorszövetek. Teritők stb.

A nagy **kelme mintagyüjtemény** kivánatra postafordultával ingyen és portómentesen küldetik.

Minden megrendelés gondosan, lelkiismeretesen és pontosan lesz teljesitve.

Levelezés bármily nyelven.

JELZÁLOG KÖLCSÖNÖKET
földbirtokra $3\frac{1}{2}$%,
házakra $4\frac{1}{2}$%

másnemü ingatlanokra 5% mellett **legmagasabb összegben** ajánlunk. — E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg és illetékmentességet élveznek.

Erdő kihasználások, birtok parcellázások átvétele. Birtok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

MAGYAR LLOYD
közgazdasági vállalat.
Budapest, Király-utcza 70.

Legbiztosabb szer.

Az általánosan elismert és jó hatásúnak bizonyult

„Barát Ital“

czimü növényszer gyomor-likör készitmények **székrekedés, étvágytalanság** és az ebből eredő bajok ellen.

Használati könyvvel együtt egy üveg ára 40 és 80 kr.

Kapható **Kőszegen**: Unger József, Jánosa Gyula, Grastyán József és Weutzl Ele urak füszerüzleteiben, továbbá a gyártelepen, **Hm.-Vásárhely,** Árpád-u. 12. sz. alatt.

Zenke Zoltán.

136/97. tksz. III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Eltner Gusztáv** végrehajtatónak **Kuntner Antal, József, János, Teréz** végrehajtást szenvedők elleni 625 frt 92 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a kőszegi kir. járásbíróság területén lévő Kőszeg sz. kir. városban fekvő a kőszegi 244. sz. tjkvben felvett A. + 381. hrsz. 243. házsz. földszintes házra 464 frtban a + 390. hrsz. kertre 14 frtban a + (7353—7354.) hrsz. szőlő és gyümölcsösre 160 frtban a 2872. sz. tkvben felvett A. + (7560—7561.) hrsz. gyümölcsösre 104 frtban a 3441. sz. tjkvben felvett A. + (6071—6074) hrsz. gyümölcsös és szőlőre 364 frtban a 3933. sz. tjkben foglalt A. + (7550—7551.) hrsz. szőlő és gyümölcsösre 242 frtban a 2326. sztjkben felvett A. + 6787/b hrsz. szőlőből **Kuntner Terézlát** illető felerészre az árverést 103 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1897. évi május hó 14. napján délelőtt 10 órakor

a kőszegi kir. járásbíróság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy ez 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1897. évi január hó 28. napján.

A kőszegi kir járásbiróság mint telekkönyvi yatóság.

Eladó üzlet.

Családi viszonyok miatt a már több év óta fennálló és legjobban berendezett

bognár üzletet

azonnal eladom.

Bővebb felvilágositás kapható a tulajdonosnál

özv. Fekete Vinczénénél

Kőszegen, Árpád-tér.

Valódi brünni posztószövetek.

Egy vég 3.10 méter hosszu, teljes uriöltöny ára csak

frt 3.10 jó
frt 4.10 jó
frt 4.80 jó
frt 6.— jobb
frt 7.75 finom
frt 9.— igen finom
frt 10.50 legfinomabb

valódi gyárjából.

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt Felöltöszövetek, loden, peruvien, dosking, állami és vasuti tisztviselőknek való szövetek, legfinomabb kammgarn és cheviotokat stb. stb. küld gyári áron a pontos és szolidnak ismert

posztógyári raktár **Kiesel-Amhof Brünnben.**

Minták ingyen és bérmentve. Mintahü szálitás.

Figyelemremeltó! A t. közönségnek fontos azt tudni, hogy a szöveteket közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja, mint a közvetitő kereskedelem utján. A Kiesel-Amhof brünni czég az összes posztókat valódi gyári áron küldi szét és nem számitja hozzá a magánvevőt annyira megkárositó guynevezett szabóengedményt.

Ritka alkalom!

Rőfös-, posztó-, vászon- és divatáru üzletemnek feloszlása miatt **dús raktáromat** hatóságilag engedélyezett

végeladás

utján **mélyen leszállitott árak** mellett elárverezem.

Király-út. **Báron Jakab.**

KOTZÓ PÁL.

gépészmérnök,

Budapest, üllői-ut 18. szám alatt.

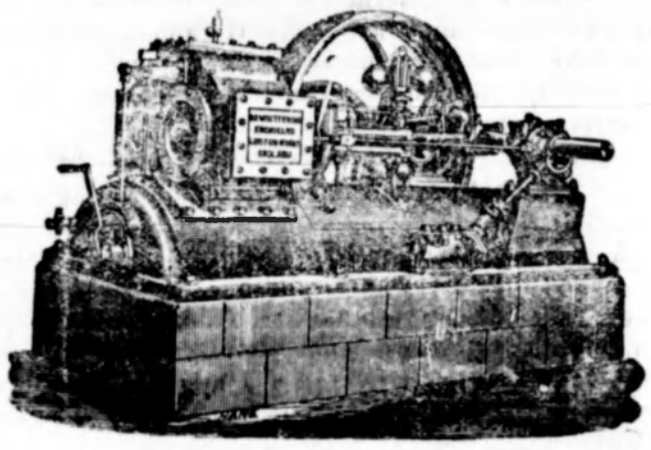

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ lóerejü

szöges cséplőkészleteket,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőgépeket

hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel a rendkivül nagy feleletü rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel,

fa- és szénfütésü és eredeti szalmafütő

GÖZMOZGONYOKAT.

Továbbá R. Garret & Sohns fő ülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritó

kompound gőzmozgonyokat,

legjobbnak elismert brandtforti önmüködő amerikai kévekötő aratógepeket. Eredeti amerikai szénagyüjtőit egy vagy két ló befogására alkalmazható combinált ruddal. Sorvető és szórvavető gépeket és mindennemü egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak. — Kedvező feltételek.

Vidéki ügynökök kerestetnek.

Alapittatott 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külső váczi-ut 45. szám.

Sürgönyczim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenfele gőzgépet Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakaritás), petroleum és benzinmotorokat. Keretfürészeket, körfürészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, elömelegitőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenfele **szivattyukat** gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kutfelépitményeket vasból. Tüzfecskendőket és vizszállitókat, tüzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hóekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket mint gőztertőtlenitő készülékeket és teljes fertőtlenitő telepeket, pöczegödör tisztitó készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Kéményöntésü aczélfelületü tüzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vizmüveket, csatornázásokat, vizvezeték és légszeszberendezéseket, központi fütéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenócs

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur"-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan való befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: Unger József czégnél Kőszegen.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

ezen hirneves házi-szer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésekeat alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok altal testdörzsolesekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" vedjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Hoff János-féle maláta-készület

gyengék és betegek részére.

Hoff János-féle

maláta-egészségi-ital.

Legjobb és jóizü erősitő-szer mell-, tüdő- és gyomorbajoknál, emésztőbajoknál és teljes elgyengülésnél.

Tiz év, vagy még hosszabb idő óta veszem önnél a maláta egészségi sert. Ez az egyetlen szer, mely nőmnek teljes egészségét ismét helyrehozta. Kérek egy uj küldeményt.

Bögner C. Bécs, Hofmülgasse.

Hoff János-féle

koncentrált maláta-kivonat.

Torokhurut- és idült hurutnál; kivált gyermekeknél a lélekzőszervek megbetegedésénél ajánlható, nagyon kellemes szer.

Az ön maláta-készitményei valóban jó és erőteljes gyógyszerek. Kérek tehát megint 5 nagy üveg koncentrált maláta-kivonatot, egy font maláta-chocoládét és két zacskó maláta-mell-czukrocskát nekem küldeni.

Fischer G.
őrnagy a 37. gyalogezrednél, Nagyvárad.

Hoff János-féle

egészségi-maláta-chocoládé.

Gyengeségnél, vérszegénységnél, idegbajnál, álmatlanságnál és étvágytalanságnál nagyon jónak bizonyult. Nagyon jóizü, tápláló és különös sikerrel lőn használva gyenge gyermekeknél és tápláló anyáknál.

Az ön maláta-chocoládéja a legkitünőbb, a mit ismerek. Én ezen kellemes italt idült gyomor, illetőleg emésztőzavaroknál, sápadtságnál és minden gyengeségi állapotnál mindig jó eredménnyel használtam.

Dr. Nicolai, orvos Triebelben.

Hoff János-féle

maláta-kivonat-mellczukorkák.

Köhögésnél, rekedtségnél, nyálkásodásnál felülmulhatatlan. A valódi maláta-kivonat-mell-czukorkák az emésztést zavartalanul hagyva, bármily mennyiségben vehetők be.

Csodálatos volt gyors gyógyulásom a makacs köhögésből az ön maláta-kivonat mellczukorkái által.

v. Zedlitz-Neukirch, Waldenburg.

Az ön czukorkái a feleségem köhögése és lélekzési bajai ellen nagyon jó szernek bizonyulnak.

Busch, plébános Weischütz.

Kapható Kőszegen: Babics István gyógyszerész és Waisbecker Ede kereskedő uraknál ugymint Budapesten Török József gyógyszerész urnál, Király-utcza 12. sz. és direct

Hoff János cs. és k. udvari szállitónál, Bécs, I. kerület, Graben Bräunerstrasse 8. sz.

Tervezet és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.